



Logius  
*Ministerie van Binnenlandse Zaken en  
Koninkrijksrelaties*

## Handleiding voor aansluiten op de Routeringsvoorziening

Versie 1.0

Mei 2020

## Colofon

Projectnaam	Routeringsvoorziening
Contactpersoon	Aansluitteam Logius
Organisatie	Logius Postbus 96810 2509 JE Den Haag <a href="mailto:servicecentrum@logius.nl">servicecentrum@logius.nl</a>

## Inhoud

<b>Colofon .....</b>	<b>2</b>
<b>Inhoud .....</b>	<b>3</b>
<b>1 Inleiding.....</b>	<b>4</b>
1.1 Doel.....	4
1.2 Doelgroep.....	4
1.3 Welke dienstverleners mogen aansluiten?.....	4
1.4 De Routeringsvoorziening en het Burgerservicenummer (BSN) ....	4
1.5 Richtlijnen voorbereiding aansluiting Routeringsvoorziening .....	4
1.6 Vragen of suggesties? Neem contact met ons op. ....	4
<b>2 Aansluiten op de pre-productieomgeving van de Routeringsvoorziening .....</b>	<b>5</b>
2.1 Benodigde documenten .....	5
2.2 Stappenplan aansluiting pre-productieomgeving .....	6
<b>3 Aansluiten op de productieomgeving van de Routeringsvoorziening .....</b>	<b>8</b>
3.1 Benodigde documenten .....	8
3.2 Stappenplan aansluiting productieomgeving .....	9
<b>4 Ondersteuning van de aansluiting .....</b>	<b>11</b>
<b>5 Bijlage 1: Richtlijnen voorbereiding .....</b>	<b>12</b>
5.1 Benodigde documenten .....	12
5.2 Rol- en taakverdeling voor het aansluitproject.....	12
5.3 Rol- en taakverdeling voor stap 1 in het proces .....	12
5.4 Taken.....	13
5.4.1 Opstellen invoeringsplan .....	13
5.4.2 Plaatsen van Inlogbutton.....	13
5.4.3 Stoppen bij inloggen.....	13
5.4.4 Keuze Eenmalig Inloggen (Single Sign On) .....	13
5.4.5 Analyseren benodigd betrouwbaarheidsniveau (ofwel: zekerheidsniveau) .....	13
5.4.6 Kies voor het SAML koppelvlak .....	14
4.3.1. PKIoverheid certificaten aanvragen.....	14
5.5 Aandachtspunten.....	14
5.6 Resultaat .....	14

# 1 Inleiding

## 1.1 Doel

In dit document vindt u alle stappen die u als dienstverlener (ofwel: als afnemer van de Routeringsvoorziening) moet uitvoeren om met succes op de Routeringsvoorziening aan te sluiten.

## 1.2 Doelgroep

Deze handleiding is bedoeld voor:

1. Dienstverleners (organisaties) die willen (en mogen) aansluiten op de Routeringsvoorziening;
2. Leveranciers die in opdracht van deze dienstverleners aansluitingen realiseren.

## 1.3 Welke dienstverleners mogen aansluiten?

Een dienstverlener mag aansluiten op de Routeringsvoorziening als deze voldoet aan deze voorwaarden:

1. De organisatie (ofwel dienstverlener) is een publiekrechtelijke organisatie of een privaatrechtelijke organisatie die op basis van een wettelijke grondslag belast is met de uitvoering van een publieke taak;
2. De organisatie mag op basis van een wettelijke grondslag over het Burgerservicenummer (BSN) beschikken;
3. De taak waarvoor de Routeringsvoorziening wordt gebruikt is een publieke taak.

## 1.4 De Routeringsvoorziening en het Burgerservicenummer (BSN)

Bij het inloggen krijgt uw systeem de mededeling teruggekoppeld dat een persoon met een BSN via de Routeringsvoorziening is ingelogd bij een aangesloten authenticatiedienst. U moet dus zelf nog een koppeling realiseren met een systeem (zoals de Basisregistratie Personen) waarmee u aan de hand van dit BSN informatie kunt opvragen over deze persoon.

## 1.5 Richtlijnen voorbereiding aansluiting Routeringsvoorziening

Als u nog geen ervaring heeft met het aansluiten op een authenticatiedienst, vindt u in Bijlage 1 'Richtlijnen voorbereiding'. Deze kunnen u helpen met het opzetten van de interne organisatie en de voorbereidingen voor het aansluiten op de Routeringsvoorziening.

## 1.6 Vragen of suggesties? Neem contact met ons op.

Logius helpt u bij het aansluiten op de Routeringsvoorziening. Heeft u vragen over het aansluitproces? Bel dan met Aansluitteam Logius. Wij helpen u graag verder.

Telefoon 0900 555 4555 (10 ct. p/m)

E-mail [servicecentrum@logius.nl](mailto:servicecentrum@logius.nl)

Heeft u suggesties om het aansluitproces op de Routeringsvoorziening verder te verbeteren? Wij horen het graag.

Kleinere wijzigingen aan dit document communiceren wij niet breed, dus kijk zelf met enige regelmaat of er een nieuwere versie van dit document online staat.

## 2 Aansluiten op de preproductieomgeving van de Routeringsvoorziening

Logius stelt u een pre-productieomgeving beschikbaar om de koppeling met de Routeringsvoorziening te kunnen ontwikkelen en testen. Deze pre-productieomgeving is functioneel gelijk aan de productieomgeving. De inhoud van deze omgeving is uiteraard fictief, er worden geen productiegegevens in verwerkt.

### 2.1 Benodigde documenten

Voor het aansluiten op de Routeringsvoorziening heeft u de volgende documenten of bestanden nodig:

- Aanvraagformulier pre-productieomgeving:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/aanvraagformulier-routeringsvoorziening>
- Voorwaarden pre-productieomgeving Routeringsvoorziening voor afnemers of leveranciers:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/documentatie>
- Koppelvlakspecificatie-SAML-Routeringsvoorziening:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/documentatie>
- Metadatabestand en signing certificaat (PKIO)  
Indien het een nieuwe aansluiting betreft op de Routeringsvoorziening moet u in het aanvraagformulier voor aansluiten op het SAML koppelvlak kiezen, en een PKI-overheid-certificaat opgeven met extensie .CRT  
Daarnaast dient u metadata op te geven in .XML-formaat waarin uw 'endpoints' in vermeld staan hoe uw applicatie omgeving te kunnen bereiken. Zorg ervoor dat u zowel in bezit bent van een PKI-Overheidscertificaat als de metadata voordat u het aanvraagformulier indient. Als u uw huidige DigiD-aansluiting wilt overzetten naar de Routeringsvoorziening, is dit niet nodig. Logius heeft deze data dan reeds in bezit. Bij oversluiten heeft u wel de optie om nieuwe certificaten of metadata op te geven als u dat wenst.
- Routeringsvoorziening checklist testen:  
Zorg ervoor dat u zelf goed heeft getest of uw aansluiting aan de criteria van deze checklist voldoet. Als de openstaande punten de veiligheid van de Routeringsvoorziening in gevaar brengen, kunnen wij uw aansluiting afsluiten. Een inzage in de checklist testen kunt u vinden op volgende webpagina:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/documentatie>
- Documentatie over de ICT-beveiligingsassessments kunt u vinden op webpagina: [ICT-beveiligingsassessments](#)

## 2.2 Stappenplan aansluiting pre-productieomgeving

In deze paragraaf vindt u in chronologische volgorde alle stappen om een aansluiting op de pre-productieomgeving van de Routeringsvoorziening te kunnen realiseren. Hiermee krijgt u een aansluiting op DigiD en eIDAS<sup>1</sup>.

### Stap 1: Aanvraagformulier preproductieomgeving invullen

Vul het aanvraagformulier 'Aansluiten Routeringsvoorziening' via het volgende webformulier:

<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/aanvraagformulier-routeringsvoorziening>

U ontvangt per e-mail het door uw ingevulde aanvraagformulier retour. Onderteken het aanvraagformulier met een handtekening door een tekenbevoegde, en stuur een scan van deze formulier per e-mail op naar het Aansluitteam van Logius ([servicecentrum@logius.nl](mailto:servicecentrum@logius.nl)). Tevens stuurt u het originele ondertekende formulier per briefpost op naar:

**Logius**  
**T.a.v. Aansluitteam**  
**Postbus 96810**  
**2509 JE Den Haag**

### Stap 2: Beoordeling aanvraag door Logius

Logius beoordeelt uw aanvraag, zie paragraaf 1.3 (welke publieke dienstverleners mogen aansluiten). U ontvangt binnen 5 werkdagen per e-mail uitsluitsel. Indien uw aanvraag akkoord is bevonden wordt stap 3 uitgevoerd.

### Stap 3: Preproductie aansluiting realiseren door Logius

Logius zal op basis van uw aangeleverde metadata, incl. publieke deel van uw PKI Overheid-certificaat uw aansluiting op de pre-productie van de Routeringsvoorziening realiseren.

**Let op:** Als u uw bestaande DigiD-aansluiting wilt oversluiten naar de Routeringsvoorziening heeft Logius deze data reeds in bezit, u heeft wel de optie en keuze om nieuwe certificaten of metadata op te geven. Voor het oversluiten geldt eveneens het invullen en indienen van het aanvraagformulier met vermelding van uw huidige aansluitnummer.

### Stap 4: Preproductie aansluiting realiseren door Dienstverlener/Leverancier

U ontvangt een e-mail bevestiging zodra Logius aan zijn kant de voorbereidingen voor de aansluiting hebben afgerond. Bij dit bericht ontvangt u de aansluitdocumentatie, 5 unieke test BSN-accounts voor DigiD, een account voor eIDAS en de end points (URL) van de Routeringsvoorziening. Hiermee kunt u de aansluiting op de pre-productie gaan realiseren.

### Stap 5: Preproductie aansluiting ter test aanbieden aan Logius

Controleer of uw aansluiting voldoet aan de 'Checklist Testen Routeringsvoorziening'. Gebruik deze checklist om zelf te controleren of uw aansluiting voldoet en verhelp eventuele bevindingen en pas dit zo nodig aan.

---

<sup>1</sup> Voor eIDAS wordt een aansluiting gerealiseerd o.b.v. BSN voor natuurlijke personen (geen rechtspersonen) uit het buitenland.

Is uw aansluiting klaar om te worden getest door Logius?

Stuur dan een e-mail naar [servicecentrum@logius.nl](mailto:servicecentrum@logius.nl). Zet hierin de volgende gegevens:

- De te testen preproductieomgeving URL. Deze omgeving dient door Logius benaderbaar te zijn;
- De te testen producten/diensten;
- Een testaccount (gebruikersnaam en wachtwoord);
- Contactgegevens technisch contactpersoon.

Daarnaast raden we aan om in dit stadium al na te gaan of de dienst ook voldoet aan de normen voor het ICT-beveiligingsassessment. Dit laatste controleren wij niet, maar hoe eerder bevindingen naar voren komen, hoe makkelijker ze te herstellen zijn.

Zie voor meer informatie: [ICT-beveiligingsassessments](#)

*Stap 6: Ontvangen testrapport en verwerken onvolkomenheden*

Logius stuurt u binnen vijf werkdagen per e-mail een testrapport met de uitslag van deze testen. Als hierin nog punten staan die niet voldoen aan de criteria van de 'Checklist Testen Routeringsvoorziening', dan moet u deze punten uiteraard aanpassen. Daarna kunt u de test opnieuw aanbieden bij het Aansluitteam Logius en vindt er een her-test plaats.

Als de pre-productieaansluiting voldoet aan de checklist testen dan kunt u uw aanvraag indienen voor uw productieaansluiting op de Routeringsvoorziening.

## 3 Aansluiten op de productieomgeving van de Routeringsvoorziening

### 3.1 Benodigde documenten

- Aanvraagformulier productieomgeving:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/aanvraagformulier-routeringsvoorziening>
- Voorwaarden productieomgeving Routeringsvoorziening voor afnemers of leveranciers:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/documentatie>
- Koppelvlakspecificatie-SAML-Routeringsvoorziening:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/documentatie>
- Metadatabestand en signing certificaat (PKIO)  
Indien het een nieuwe aansluiting betreft op de Routeringsvoorziening moet u in het aanvraagformulier voor aansluiten op het SAML koppelvlak kiezen, en een PKI-overheid-certificaat opgeven met extensie .CRT  
Daarnaast dient u metadata op te geven in .XML-formaat waarin uw 'endpoints' in vermeld staan hoe uw applicatie omgeving te kunnen bereiken. Zorg ervoor dat u zowel in bezit bent van een PKI-Overheidscertificaat als de metadata voordat u het aanvraagformulier indient. Als u uw huidige DigiD-aansluiting wilt oversluiten naar de Routeringsvoorziening, is dit niet nodig. Logius heeft deze data dan reeds in bezit. Bij oversluiten heeft u wel de optie om nieuwe certificaten of metadata op te geven als u dat wenst.
- Routeringsvoorziening checklist testen:  
Zorg ervoor dat u zelf goed heeft getest of uw aansluiting aan de criteria van deze checklist voldoet. Als de openstaande punten de veiligheid van de Routeringsvoorziening in gevaar brengen, kunnen wij uw aansluiting afsluiten. Een inzage in de Checklist Testen kunt u vinden op volgende webpagina:  
<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/documentatie>
- Documentatie over de ICT-beveiligingsassessments kunt u vinden op webpagina: [ICT-beveiligingsassessments](#)
- Leveranciersoverzicht:  
Op <https://www.logius.nl/ondersteuning/digid/ict-leveranciers-digid> staat een overzicht van leveranciers die een aansluiting op de Routeringsvoorziening hebben verzorgd. Indien uw leverancier nog niet in deze lijst staat, kunt u hem hierop wijzen.



### 3.2 Stappenplan aansluiting productieomgeving

In deze paragraaf vindt u in chronologische volgorde alle stappen om een aansluiting op de productieomgeving van de Routeringsvoorziening te realiseren. Hiermee krijgt u een aansluiting op DigiD en eIDAS<sup>2</sup>. Deze stappen zijn nagenoeg gelijk aan de realisatie van de pre-productieomgeving en wijken op enkele punten af.

#### *Stap 1: Aanvraagformulier productieomgeving invullen*

Vul het aanvraagformulier 'Aansluiten Routeringsvoorziening' via het volgende webformulier:

<https://www.logius.nl/diensten/routeringsvoorziening/aanvraagformulier-routeringsvoorziening>

U ontvangt per e-mail het door uw ingevulde aanvraagformulier retour. Onderteken het aanvraagformulier met een handtekening door een tekenbevoegde, en stuur een scan van deze formulier per e-mail op naar het Aansluitteam van Logius ([servicecentrum@logius.nl](mailto:servicecentrum@logius.nl)). Tevens stuurt u het originele ondertekende formulier per briefpost op naar:

**Logius**  
**T.a.v. Aansluitteam**  
**Postbus 96810**  
**2509 JE Den Haag**

#### *Stap 2: Beoordeling aanvraag en dossiercontrole door Logius*

Logius beoordeelt uw aanvraag, zie paragraaf 1.3 (welke publieke dienstverleners mogen aansluiten). Daarnaast wordt een dossiercontrole uitgevoerd. Hierin wordt nagegaan of alle ondertekende formulieren en voorwaarden zijn ontvangen. U ontvangt binnen 5 werkdagen per e-mail uitsluitsel. Indien uw aanvraag akkoord is bevonden wordt stap 3 uitgevoerd.

#### *Stap 3: Productieaansluiting realiseren door Logius*

Logius zal op basis van uw aangeleverde metadata, incl. publieke deel van uw PKI Overheid-certificaat uw aansluiting op de productie van de Routeringsvoorziening realiseren.

**Let op:** Als u uw bestaande DigiD-aansluiting wilt oversluiten naar de Routeringsvoorziening heeft Logius deze data reeds in bezit, u heeft wel de optie en keuze om nieuwe certificaten of metadata op te geven. Voor het oversluiten geldt eveneens het invullen en indienen van het aanvraagformulier met vermelding van uw huidige aansluitnummer.

#### *Stap 4: Productie aansluiting realiseren door Dienstverlener*

U ontvangt per e-mail een bevestiging van de afronding van de voorbereidingen door Logius. Bij dit bericht ontvangt u de aansluitdocumentatie, de 'end points' (URL) van de Routeringsvoorziening. Hiermee kunt u de aansluiting op de productieaansluiting realiseren.

#### *Stap 5: Verzoek tot activeren productie aansluiting*

Wanneer u productie aansluiting heeft gerealiseerd, dient u de aansluiting te laten activeren door Logius. Voor het afstemmen van het moment van activering wordt u verzocht contact op te nemen met het Aansluitteam van Logius op telefoonnummer: 0900 555 4555 (10 ct. p/m).

---

<sup>2</sup> Voor eIDAS wordt een aansluiting gerealiseerd o.b.v. BSN voor natuurlijke personen (geen rechtspersonen) uit het buitenland.

*Stap 6: Activeren aansluiting*

Daarnaast raden we aan om in dit stadium al na te gaan of de dienst ook voldoet aan de normen voor het ICT-beveiligingsassessment. Dit laatste controleren wij niet, maar hoe eerder bevindingen naar voren komen, hoe makkelijker ze te herstellen zijn.

Zie voor meer informatie: [ICT-beveiligingsassessments](#)

*Stap 7: Productie test*

Nieuwe aansluitingen moeten binnen 30 dagen worden opengesteld voor gebruik door burgers.

Wanneer u aansluiting live is voor de burgers dient de productie aansluiting getest te worden.

Is uw aansluiting klaar voor de productie test?

Stuur dan een e-mail naar [servicecentrum@logius.nl](mailto:servicecentrum@logius.nl).

Zet hierin de volgende gegevens:

- De te testen productie URL;
- De te testen producten/diensten.

Logius voert een test uit o.b.v. de Routeringsvoorziening checklist testen en stuurt u binnen vijf werkdagen per e-mail een testrapport met de uitslag van deze testen. Als hierin nog punten staan die niet voldoen aan de criteria van de 'Routeringsvoorziening checklist testen', dan moet u deze punten binnen 4 weken aanpassen. Daarna kunt u de test opnieuw aanbieden bij het servicecentrum en vindt er een hertest plaats. Let op: Als deze openstaande punten de veiligheid van de Routeringsvoorziening in gevaar brengen, kunnen wij uw aansluiting met de Routeringsvoorziening afsluiten.

*Stap 8: Indienen assessmentrapportage*

Na activering heeft u twee maanden de gelegenheid om een assessmentrapportage in te dienen bij Logius.

*Stap 9: Opzeggen DigiD-aansluiting*

Bij het oversluiten van uw bestaande aansluiting blijven de lopende assessments geldig. U kunt uw bestaande aansluiting ook opzeggen en een nieuwe aansluit aanvraag indienen. Hiermee vervallen ook de assessmentverplichtingen voor de opgezegde omgeving. Bij uw nieuwe aansluiting echter moet u een nieuw assessment uitvoeren.

## 4 Ondersteuning van de aansluiting

Dit onderdeel beschrijft de beheeraspecten die u dient in te richten voor uw aansluiting op de Routeringsvoorziening.

### **Gebruikersondersteuning**

Deze handleiding vertelt alleen wat u nodig heeft om te kunnen aansluiten op de Routeringsvoorziening. Zodra de aansluiting met de Routeringsvoorziening in productie is, moet u zelf uw beheerorganisatie inrichten om de aansluiting op de Routeringsvoorziening én uw achterliggende online dienst te kunnen beheren.

Voor algemene vragen over de Routeringsvoorziening moeten burgers bij u terecht kunnen. Wij raden u aan voor vragen van eindgebruikers, een gebruikersondersteuning in te richten met kennis en kunde van uw eigen processen en technische infrastructuur.

Voor vragen over de authenticatiemiddelen kunnen uw gebruikers contact opnemen met onze Servicecentrum Logius via de website of telefonisch op werkdagen van 08.00 tot 17.00 uur: 0900 555 4555 (10 ct. p/m).

Als publieke dienstverlener (aansluithouder) kunt u voor vragen terecht bij het Aansluitteam van Logius eveneens op telefoonnummer: 0900 555 4555 (10 ct. p/m).

### **Functioneel beheer**

U heeft de verantwoordelijkheid voor het functioneel beheer van uw aansluiting op de Routeringsvoorziening en de achterliggende online dienst. Wijzigingen in uw aansluiting moet u afstemmen met Logius. Mogelijk test Logius opnieuw of de kwaliteit en veiligheid van uw koppeling na de wijzigingen in orde zijn. Verwacht u een verhoogd aantal gebruikers, of piekmomenten? Meld dit dan van tevoren bij Logius.

### **ICT-beveiligingsassessment**

Binnen twee maanden na livegang moet u voldoen aan de voorwaarden die vermeld staan in de ICT-beveiligingsassessment. Documentatie over de ICT-beveiligingsassessments kunt u vinden op webpagina: [ICT-beveiligingsassessments](#). Daarna begeleidt u jaarlijks in het opleveren en naleven van de ICT-beveiligingsassessment zolang u de aansluiting op de Routeringsvoorziening in stand heeft.

### **Wijzigingen vanuit Logius**

Logius kan de checklist testen, ICT-beveiligingsassessments, koppelvlakken en andere eisen aanpassen, om de veiligheid van de Routeringsvoorziening te kunnen blijven waarborgen. Dit wordt tijdig gecommuniceerd.

## 5 Bijlage 1: Richtlijnen voorbereiding

### 5.1 Benodigde documenten

- Handreiking betrouwbaarheidsniveaus op <https://www.forumstandaardisatie.nl/thema/handreiking-betrouwbaarheidsniveaus>
- Informatie over ICT-beveiligingsassessments op webpagina: [ICT-beveiligingsassessments](#)
- Documentatie over PKIoverheid certificaten op [www.logius.nl/pkioverheid](http://www.logius.nl/pkioverheid)

### 5.2 Rol- en taakverdeling voor het aansluitproject

Om succesvol op de Routeringsvoorziening te kunnen aansluiten, is het nodig dat verschillende personen in uw organisatie een taak op zich nemen. Voor iedere stap raden we in dit document een rol- en taakverdeling aan.

In onderstaand schema vindt u een rolverdeling met bijbehorende taken en verantwoordelijkheden, die nodig zijn om het aansluitproces zo effectief en efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Rolverdeling	Taken en verantwoordelijkheden
Tekenbevoegde	Heeft tekenbevoegdheid voor de organisatie die op de Routeringsvoorziening aansluit.
Projectleider	Begeleidt het hele aansluitproces op de Routeringsvoorziening.
Financieel contactpersoon	Een contactpersoon bij de financiële administratie die over de facturen gaat en contactpersoon is bij vragen.
Technisch specialist	Heeft technische kennis van de omgeving waarop de Routeringsvoorziening wordt ingevoerd en heeft voldoende kennis van de specifieke systemen en de koppelvakstandaarden om de aansluiting te realiseren.

### 5.3 Rol- en taakverdeling voor stap 1 in het proces

Rol	Taken
Projectleider	Alle taken in stap 1 vallen onder de aansturing van de projectleider. Het is aan de projectleider zelf om hulp te vragen aan andere medewerkers.

## 5.4 Taken

### 5.4.1 *Opstellen invoeringsplan*

Zorg voor draagvlak binnen uw organisatie voor het aansluiten op de Routeringsvoorziening en dat de financiering hiervoor is geregeld.

Maak een plan van aanpak om de aansluiting op de Routeringsvoorziening goed te laten verlopen. Met dit plan maakt u duidelijk:

- Wat het **doel en de kaders** zijn van de aansluiting op de Routeringsvoorziening;
- Wie de **betrokken partijen** zijn;
- Welke **acties** nodig zijn en door wie (vergeet hierbij de communicatie binnen uw eigen organisatie niet);
- Wat de **planning** is;
- **Welke partij** de aansluiting verzorgt (zie ook het overzicht van leveranciers die in het verleden al een aansluiting op de Routeringsvoorziening hebben verzorgd). Uiteraard kunt u ook zelf de aansluiting verzorgen;
- Wat de **kosten** zijn;
- Wie verantwoordelijk is voor de **inbeheername**.

U kunt bij uw planning uitgaan van een reactietijd van maximaal 5 werkdagen bij handelingen die Logius moet uitvoeren.

### 5.4.2 *Plaatsen van Inlogbutton*

Plaats een inlogbutton op de plek waar uw klanten op kunnen klikken om vervolgens naar het keuzescherf te gaan met daarin de beschikbare inlogmiddelen. De inlogbutton dient te voldoen aan de volgende specificaties:

- De inlogbutton bevat het geschreven woord 'Inloggen'
- De kleur en grootte van deze button is in lijn met de huisstijlrichtlijnen van de dienstverlener

Deze specificaties dient u zelf af te stemmen met uw eigen ICT-afdeling of met uw verantwoordelijke ICT-leverancier.

### 5.4.3 *Stoppen bij inloggen*

Geadviseerd wordt om te controleren welke melding binnen uw applicatie wordt weergegeven nadat vanuit het inlogmiddel of vanuit het keuzescherf van de Routeringsvoorziening op stoppen wordt geklikt. In veel gevallen wordt nu getoond dat het inloggen binnen DigiD is gestopt. Geadviseerd wordt om deze melding te wijzigen (bijvoorbeeld in "Het inloggen is gestopt") zonder hier de naam van het inlogmiddel te benoemen.

### 5.4.4 *Keuze Eenmalig Inloggen (Single Sign On)*

Ondersteuning van Eenmalig Inloggen voldoet niet aan alle beveiligingseisen van eIDAS. De Routeringsvoorziening biedt daarom momenteel nog niet de mogelijkheid tot 'eenmalig inloggen'.

### 5.4.5 *Analyseren benodigd betrouwbaarheidsniveau (ofwel: zekerheidsniveau)*

DigiD heeft op dit moment drie betrouwbaarheidsniveaus (ook wel zekerheidsniveaus genoemd): DigiD Basis, DigiD Midden en DigiD Substantieel. Welke betrouwbaarheid nodig is hangt bijvoorbeeld af van de gevoeligheid van informatie die u ter beschikking wilt stellen.

In Europees verband worden betrouwbaarheidsniveaus geclassificeerd in vier STORK niveaus. DigiD Basis maakt gebruik van een gebruikersnaam en een wachtwoord en heeft STORK QAA niveau 2. DigiD Midden maakt daarnaast gebruik van een extra controlestep via sms. Er kunnen kosten verbonden zijn aan het gebruik van DigiD Midden.

Voor eIDAS zijn afwijkende betrouwbaarheidsniveaus vastgesteld.

Stel met behulp van de Handreiking betrouwbaarheidsniveaus vast wat een passend betrouwbaarheidsniveau is voor uw online diensten.

#### 5.4.6 *Kies voor het SAML koppelvlak*

Om een aansluiting te realiseren op de Routeringsvoorziening dient u gebruik te maken van het SAML-koppelvlak. Met andere koppelvlakken kunt u geen aansluiting realiseren op de Routeringsvoorziening.

#### 4.3.1. *PKIoverheid certificaten aanvragen*

Met behulp van PKIoverheid certificaten is de informatie die personen en organisaties over het internet sturen, beveiligd op een hoog niveau van betrouwbaarheid. Voor de Routeringsvoorziening zijn PKIoverheid certificaten verplicht. Bij oversluiten van de DigiD-aansluiting kunt u uw huidige certificaten gebruiken.

Bepaal of u PKIoverheid certificaten bij een certificaatverstrekker moet aanvragen of controleer of u bestaande PKIoverheid certificaten kunt hergebruiken. U heeft een apart PKIoverheid-certificaat nodig voor de preproductie en de productieomgeving. U mag één certificaat gebruiken voor zowel de Webserver, SAML Signing en het backchannel verkeer met de Routeringsvoorziening.

##### **Let op!**

- PKIoverheid-certificaten kunt u het beste **zo vroeg mogelijk aanvragen**. Het kan namelijk een aantal weken duren voor uw registratie als nieuwe abonnee rond is. De uitgifte van de certificaten verloopt overigens sneller als uw organisatie al abonnee is van een PKIoverheid-certificaatverstrekker.
- U heeft **twee PKIoverheid certificaten** nodig: één voor de preproductie en één voor de productieomgeving.

## 5.5 **Aandachtspunten**

- **ICT-beveiligingsassessment.** Iedere online dienst die is aangesloten op de Routeringsvoorziening, moet jaarlijks worden getoetst via een ICT- beveiligingsassessment. Houd er bij het maken van het projectplan rekening mee dat er aan de achterliggende beveiligingsnormen wordt voldaan. Dit scheelt latere kosten voor het herstellen van eventuele bevindingen. U moet voor uw dienst binnen 2 maanden na aansluiting op de productieomgeving van de Routeringsvoorziening een assessment rapport aanleveren bij Logius.
- **Bewerkerovereenkomst.** Maakt u gebruik van de diensten van een externe leverancier? Let er dan ook op dat u een bewerkerovereenkomst afsluit met deze leverancier, in verband met privacywetgeving.

## 5.6 **Resultaat**

Aan het einde van deze voorbereiding heeft u:

- Het aansluitproces de Routeringsvoorziening ingeregeld;
- Een invoerplan opgesteld;
- De betrokken partijen binnen en buiten uw organisatie geïnformeerd;
- Een plan opgesteld voor de inbeheername van uw online dienst, inclusief gebruikersondersteuning.
- Certificaten aangevraagd. Deze **moeten** vóór de aansluiting op de preproductieomgeving beschikbaar zijn.